

A. SOFFICI: OBDELANO POLJE (GALLERIA NAZIONALE — RIM).

dosegla njegova slikarska individualnost čisto svojevrstno potenco. Kdor je stopil iz njegovega ateljeja in dolgo opazoval pokrajinski značaj okoliških gričkov, kjer se še danes čuti sveži dih Angelicovega neba, vonj Leonardovih cipres in zdrava širina Gozzolijevih obrazov, je moral občutiti, v čem je Sofficijevo »toskanstvo«, ki nima ničesar skupnega s slabimi imitacijami italijanskih novoklasicistov ter napravlja jačji vtis od sceneke romantike De Chirica; ravno v tem pa je dokaz, da je on moral priti do te rešitve po poti, ki jo je zahteval njegov čisti umetniški instinkt. In prav nič ne kvari bistva njegove ustvaritve, da je ta »pot« bil slučajno isti kakor n. pr. pot Giotta ali n. pr. v Igralcih pot Cézannea, kajti Soffici pripada po zemlji Giottu prav tako, kakor po generaciji Cézanneu, toda Cézanneu, kakršen je mogoče bolj Italijan kakor Francoz. Danes, ko je Soffici pred tem, da končno reši problem zgodovinske opravičenosti svoje generacije, ki zapuščena tava brez orientacije sem in tja, se on sam jasno zaveda, da tu ni mogoče ostati, pa tudi

ne tam, do koder je prodril Cézanne ali Picasso, ampak da je treba naprej in tako zaključiti to dobo, ki je bila res da smela, a zato vseeno slabotna.

* * *

In iz tega spoznanja se zdi, da mi je govoril, ko sem se pred par dnevi prvič razgovarjal z njim in je sedel pred menoj miren in jasen po izrazu lica kakor njegova proza, manj tragičen kakor Baudelaire, ta »disgraziato dalle tre tragedie: filosofica, sentimentale e finanziaria«, ta romantik in sentimentalni »hidalgo«, pustolovec, pesnik in boem; neprestano risajoč s svinčnikom po papirju ravne črte, mi je izjavil: »Mi smo za klasicizem, kar pa ne pomeni, da smo za povratek. Naša naloga je, da uredimo in zaključimo eksperimente dvajsetletne blodnje in da gremo dalje. Kar je velikega, se ne da porušiti... Anarhija in brezvladje je nevarno... Vtis, ki ga dobite, kadar slavec peva, je enako veličasten v romanticizmu kakor v futurizmu in nihče ga ne more omajati, tudi ne umetniške revolte boljše vizma.«